

Ibalgin - osvědčený pomocník při bolestech hlavy

Komentář průzkumu Lékárníci doporučují 2012

Odborná redakce
Edukafarm, Praha

Zřejmě bychom nenašli člověka, který netrpěl občasnými bolestmi hlavy. Naopak, spíše existují lidé, kteří mají s cefaleou opakovanou trýznivou zkušenost.

BOLEST HLAVY

Název přípravku	Třída	Četnost
IBALGIN 200/400 (<i>ibuprofenum</i>)	LP	18,5 %
PANADOL EXTRA (<i>paracetamolum</i>)	LP	16,9 %
NALGESIN S (<i>naproxenum natricum</i>)	LP	13,6 %
PARALEN (<i>paracetamolum</i>)	LP	10,2 %
ATARALGIN (<i>paracetamol, guajfenesin, coffein</i>)	LP	9,7 %
VALETOL (<i>propyphenazon, paracetamol, coffein</i>)	LP	9,0 %
BRUFEN 400 (<i>ibuprofenum</i>)	LP	7,9 %
APO-IBUPROFEN (<i>ibuprofenum</i>)	LP	3,0 %
NUROFEN (<i>ibuprofenum</i>)	LP	2,8 %
SARIDON (<i>paracetamol, propyphenazon, coffein</i>)	LP	2,1 %

I když mluvit paušálně o bolesti hlavy jako o nozologické jednotce bez rozlišování původu, není odborně zcela opodstatněné,

z hlediska každodenní lékařské praxe se však jedná o jeden z nejčastěji řešených problémů. Používaná jsou zejména nesteroidní antirevmatika/antiflogistika a paracetamol, která jsou na trhu k dispozici samostatně nebo v různých kombinacích, a jako originální přípravky nebo generika.

Rejstřík možností pro řešení akutních bolestí hlavy je proto velmi pestrý, podle průzkumu *Lékárníci doporučují 2012* jsou však nejčastěji v lékárnách doporučovány léčivé přípravky obsahující *ibuprofen*.

Věnovat se základním terapeutickým charakteristikám ibuprofenu na stránkách farmiNews by bylo „nošením sov do Athén“, zajímavější může být připomenutí, jak dnes taková samozřejmost jako ibuprofen, vlastně vznikla...

Více než 40 let v klinické praxi

Ibuprofen vznikl v laboratořích společnosti Boots v anglickém Nottinghamu v rámci hledání vhodných alternativ pro léčbu revmatoidní artritidy. Jedinými dostupnými léčivy byly v té době salicyláty ve vy-

sokých dávkách, fenylbutazon, indometacin a kortikosteroidy - tedy látky vyznačující se značnými vedlejšími nežádoucími účinky. Od roku 1953 doktor (nyní profesor) Steward Adams se svým malým týmem hledal látku s obdobným antiflogistickým působením jako kyselina acetylsalicylová, ovšem s příznivějším bezpečnostním profilem. I když podmínky byly tenkrát velmi skromné - laboratoř umístěná provizorně na verandě rodného domu, později rozšířená o kuchyň a spížírnou - zahrnoval výzkum více než 600 potenciálně využitelných fenoxalkanových kyselin, ze kterých byly do klinických zkoušek vybrány tři nadějně látky. Zatímco první kandidát vyvolával ihned poměrně prudkou kožní vyrážku, druhý kandidát označený jako *ibufenak* se dostal na krátkou dobu i do klinické praxe. Nejlepší poměr účinnosti a bezpečnosti byl však prokázán právě u třetí látky - ibuprofenu.

Po řadě extenzivních klinických zkoušek byl ibuprofen v roce 1969 schválen ve Velké Británii pro léčbu revmatoidní artritidy a v roce 1974 i v USA. Společnost Boots v Nottinghamu velmi rychle naplnila roční výrobní kapacitu 2000 tun a ibuprofen začal své tažení světem. Na počátečních klinických studiích ibuprofenu v léčbě revmatoidní artritidy se významným způsobem v 70. letech 20. stol. podílela též československá revmatologie, a to zejména profesor Karel Trnavský. Díky celosvětové spolupráci řady revmatologů se ibuprofen velmi rychle v 70. a 80. letech rozšířil do klinické praxe.

Zatímco v letech 1983, resp. 1984 byl ibuprofen ve Velké Británii a USA díky velmi dobré účinnosti a relativní bezpečnosti uvolněn do volného prodeje, v tehdejší Československu byl silně „protekcí“ zboží dováženým oficiálně za devizové rezervy z licencované výroby v Jugoslávii nebo pašován ze západní Evropy. Cena jednoho balení na černém trhu tak mohla běžně přesáhnout 200 - 300 Kč (při obvyklém čistém příjmu méně než 2000 Kč), nebo byl vyvažován jinou hodnotnou „reciproční“ službou.

Během 80. let pak byla ve spolupráci Vysoké školy chemicko-technologické a Spolany Neratovice vypracována laboratorní a později i provozní metoda syntézy ibuprofenu, takže až v 90. letech se ibuprofen stává v Československu běžně dostupnou součástí léčebného arzenálu jako jinde na světě.

